

Subsidiebeleidskader Sociaal Domein

Gemeente Langedijk - 2015

‘Van zorgen voor naar zorgen dat’

Gemeente Langedijk

De raad van de gemeente Langedijk;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 november 2014, nummer 3;

b e s l u i t :

1. het Subsidiebeleidskader Sociaal Domein Langedijk 2015 vast te stellen;
2. de Algemene Subsidieverordening Langedijk 2015 (ASV 2015) vast te stellen;

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Langedijk in zijn openbare vergadering van 20 januari 2015.

De voorzitter,

drs. J.F.N. Cornelisse

De griffier,

drs. G.C.I. Kager

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.1.1	Langedijker Kracht	4
1.1.2	Van zorgen <i>voor</i> , naar zorgen <i>dat</i>	4
1.1.3	Financieel kader	5
1.2	Doelstelling	5
1.3	Afbakening	5
1.3.1	Subsidiedocumenten	5
1.3.2	Accommodatiebeleid	6
1.3.3	Koppelnotitie subsidie- en accommodatiebeleid	6
1.4	Toepassingskader	7
1.5	Leeswijzer	7
2	Subsidie als middel	8
2.1	Definitie subsidie	8
2.2	Subsidiesoorten	8
2.3	Subsidiëren: vraaggestuurd of aanbodgericht?	10
3	Visie op subsidiëren in het Sociaal Domein	11
3.1	Drie ambities voor het Langedijker Sociaal Domein	11
3.2	Drie niveaus van ondersteuning	12
4	Kaders voor subsidieverstrekking	13
4.1	Kaders van algemene aard	13
4.2	Kaders van maatschappelijke meerwaarde	14
4.3	Kaders van sturende aard	14
5	Verantwoordelijkheid: Gemeente of Maatschappij?	17
5.1	Gemeentelijke verantwoordelijkheid	17
5.2	Maatschappelijke verantwoordelijkheid	19
BIJLAGE 1	Begrip subsidie	21
BIJLAGE 2	Schema kaderstelling	22

1 Inleiding

Voor u ligt het beleidskader voor het subsidiebeleid in de gemeente Langedijk. Dit beleidskader bouwt voort op de uitgangspunten en maatschappelijke doelen zoals opgenomen in de rapportage 'Langedijker Kracht – subsidiëren en accommoderen vanuit Langedijker visie'¹. Het vormt een richtinggevend kader waarmee de gemeente in de komende jaren vorm geeft aan de wijze waarop subsidie verstrekt wordt.

1.1 Aanleiding

1.1.1 Langedijker Kracht

De rapportage 'Langedijker Kracht' vormt de directe aanzet, niet alleen voor kaderstelling voor nieuw subsidiebeleid, maar integraal ook voor nieuw accommodatiebeleid. In de uitwerkingsfase van deze rapportage is de keuze gemaakt om voor accommodatiebeleid en subsidiebeleid separate beleidsnotities te ontwikkelen, zonder daarmee de samenhang tussen deze beleidsvelden te verliezen. De kaderstelling voor het subsidiebeleid en accommodatiebeleid zijn afgestemd en in lijn met elkaar ontwikkeld. Om deze samenhang en afstemming te borgen, is daarnaast de koppelnotitie subsidie- en accommodatiebeleid ontwikkeld.

Het rapport Langedijker Kracht stelt maatschappelijke doelen vast voor subsidiebeleid die aansluiten op de huidige maatschappelijke ontwikkelingen. We spreken in dit beleidskader nadrukkelijk niet over 'effecten', maar over het sturen op maatschappelijke doelen. In de praktijk blijkt het sturen op en het meten van maatschappelijke effecten namelijk ingewikkelder dan in theorie. Immers, vanuit het algemeen maatschappelijk belang hechten we waarde aan 'alles' wat bijdraagt aan een goed sociaal en economisch klimaat in Langedijk. Er zijn daardoor veel directe en indirecte factoren die bijdragen aan het realiseren van een effect. Doelen, daarentegen, kunnen we nastreven door te sturen op resultaten, activiteiten en prestaties. Dit is concreter, beter meetbaar en draagt al dan niet bij aan een gewenst effect.

Ook worden in Langedijker Kracht algemene uitgangspunten benoemd die een richtinggevend kader zijn voor de instrumentele uitvoering van dit beleid. Door vaststelling van dit rapport breekt een nieuw tijdperk aan voor de gemeente Langedijk, maar ook voor haar subsidiënten.

1.1.2 Van zorgen voor, naar zorgen dat

Een herijking en kanteling van het subsidiebeleid is meer dan noodzakelijk. De gemeente heeft de afgelopen decennia flink geïnvesteerd in de sportieve- en culturele infrastructuur en het verenigingsleven bloeit. Keerzijde daarvan is dat er een situatie is ontstaan waarin verenigingen en instellingen afhankelijk zijn geworden van een gemeentelijke subsidie met historisch gegroeide verschillen.

Dit past niet meer in een vernieuwde situatie. Gemeenten vervullen, sinds de inwerkingtreding van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in 2007, steeds meer de rol van regisseur. Zij zien zich voor de vraag gesteld welke taken en activiteiten zij willen, moeten en kunnen vervullen en hoe ze dat doen (zelf of door anderen). Bovendien wordt vanuit de samenleving de roep om een transparante overheid die op verantwoorde wijze omgaat met publieke middelen steeds groter. Dit geldt ook voor gemeente Langedijk. Het centrale thema van het nieuwe subsidiebeleid is dan ook 'van *zorgen voor* naar *zorgen dat*', waarin de verschuivende rol van de gemeente schuilt, van verzorgend naar regisserend.

Herziening van het subsidiebeleid is ook noodzakelijk als gevolg van de landelijke ontwikkeling, waarbij omwille van een krachtige en dienstverlenende overheid een groot aantal taken van het Rijk naar gemeenten wordt overgeheveld. Hierdoor ontstaat meer maatwerk en versterking van de betrokkenheid van burgers binnen het sociaal domein. Het idee hierbij is dat gemeenten de uitvoering van taken beter op elkaar af kunnen stemmen en zo meer kunnen doen met minder geld. Door deze decentralisaties van taken (AWBZ, jeugdzorg en participatie) ontstaat er een groeiende groep kwetsbare inwoners en ouderen die de gemeente om een vorm van ondersteuning vraagt, terwijl deze overheveling vergezeld gaat van diverse efficiency kortingen op het gemeentefonds. Dit levert een spanningsveld op.

---

¹ Vastgesteld door de gemeenteraad op 17 december 2013

1.1.3 Financieel kader

Met het verstrekken van subsidies houdt de gemeente rekening met haar financiële kader. Om die reden wordt in Langedijk al enige jaren gewerkt met subsidieplafonds. Subsidieplafonds zijn de budgetten, die maximaal beschikbaar zijn voor het verstrekken van subsidies en die niet overschreden mogen worden. Het toepassen van dergelijke subsidieplafonds is in feite een financiële maatregel op basis waarvan subsidieaanvragen moeten worden afgewezen, wanneer het plafond is bereikt. Met de kaderstelling in dit subsidiebeleidskader kunnen inhoudelijke beleidsoverwegingen worden gemaakt om, binnen het financiële kader dat door middel van de werking van plafonds kan worden gewaarborgd, de subsidiemiddelen te verdelen.

1.2 Doelstelling

Met dit subsidiebeleidskader werken we toe naar een nieuw stelsel voor subsidies voor de gemeente Langedijk. De doelen die we met dit nieuwe stelsel willen bereiken zijn:

- Transparant en objectief subsidiebeleid;
- Subsidieverstrekking voor activiteiten die bijdragen aan de realisatie van de maatschappelijke doelen;
- Subsidieverstrekking voor activiteiten die passen binnen actuele beleidsdoelstellingen van de gemeente;
- Subsidie als preventief en stimulerend middel inzetten om duurdere en zwaardere vormen van ondersteuning te voorkomen of te verminderen;
- Ruimte vrijmaken voor nieuwe aanbieders, samenwerking en innovatieve activiteiten.

De uitdaging in dit beleidskader is om vast te stellen voor welke onderwerpen subsidie verstrekt wordt (gemeentelijke verantwoordelijkheid). Daarin kan ook uitgesproken worden welke onderwerpen het met minder subsidie zullen moeten doen (maatschappelijke verantwoordelijkheid). De financiële vertaling van deze inhoudelijke kaders vindt in een later stadium plaats, namelijk bij het opstellen van subsidiebeleidsregels. In de volgende paragraaf wordt ingegaan op de verschillende soorten subsidiedocumenten, die tot stand moeten komen om tot nieuw subsidiebeleid (in z'n totaliteit) te kunnen komen.

1.3 Afbakening

1.3.1 Subsidiedocumenten

In het subsidiebeleid spelen de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en het dualisme een belangrijke rol. De gemeenteraad heeft een kaderstellende rol en het college geeft hier uitvoering aan. Concreet betekent dat voor een subsidieproces dat de gemeenteraad vaststelt welke onderwerpen voor subsidie in aanmerking komen en wat voor soort subsidies aan die onderwerpen gekoppeld zijn. Het college bepaalt vervolgens voor welk bedrag (binnen door de gemeenteraad vastgestelde kaders en subsidieplafonds) subsidie wordt verleend, aan wie en onder welke voorwaarden. Om hier uitvoering aan te geven moet een aantal documenten voorbereid worden. In onderstaand schema wordt weergegeven om welke documenten dit gaat.

Tabel 1: documenten subsidiebeleid

Wat	Omschrijving	Verandering
Algemene Subsidieverordening (ASV)	De systematiek en het (juridische) proces van subsidieverstrekking worden vastgelegd in de ASV. Het vaststellen ervan is een bevoegdheid van de gemeenteraad.	De verordening is opgesteld volgens de modelverordening van de VNG, in een Langedijks jasje.
Subsidiebeleidskader	De visie, uitgangspunten en criteria op hoofdlijnen voor subsidieverstrekking worden vastgelegd in het beleidskader. Het vaststellen ervan is een bevoegdheid van de gemeenteraad.	De bekende programma's worden thema's (volgens Langedijker Kracht). Een belangrijk speerpunt is het sturen op maatschappelijke doelen met behulp van de inzet van subsidies.
Subsidiebeleidsregels	De nadere voorwaarden, toetsingscriteria en de hoogte van de	Het sturen op maatschappelijke doelen wordt uitgewerkt per

	subsidie voor subsidieverstrekking worden vastgelegd in de beleidsregels. Het vaststellen ervan is een bevoegdheid van het college.	beleidsterrein. Subsidie is gericht op de activiteit en niet op de instandhouding van een club of instelling.
Subsidieplafonds	Het maximale budget dat totaal voor het verstrekken van subsidies beschikbaar is, wordt bepaald door de subsidieplafonds. Het vaststellen ervan is op programma-/themaniveau een bevoegdheid van de gemeenteraad en op productniveau van het college.	Subsidieplafonds worden jaarlijks opnieuw vastgesteld. De plafonds wijzigen op basis van beleid of financiële overwegingen, waardoor dus meer of minder middelen beschikbaar worden gesteld voor een beleidsthema.

Instellingen die een subsidie ontvangen op basis van een ander juridisch kader dan de ASV, zoals bepaalde gemeenschappelijke regelingen of wettelijke kaders, vallen niet onder dit kaderstellende subsidiebeleid. Dit, omdat deze instellingen middelen ontvangen op basis van grondslagen die hun bron vinden in specifieke wettelijke regelingen of afspraken tussen gemeenten onderling.

1.3.2 Accommodatiebeleid

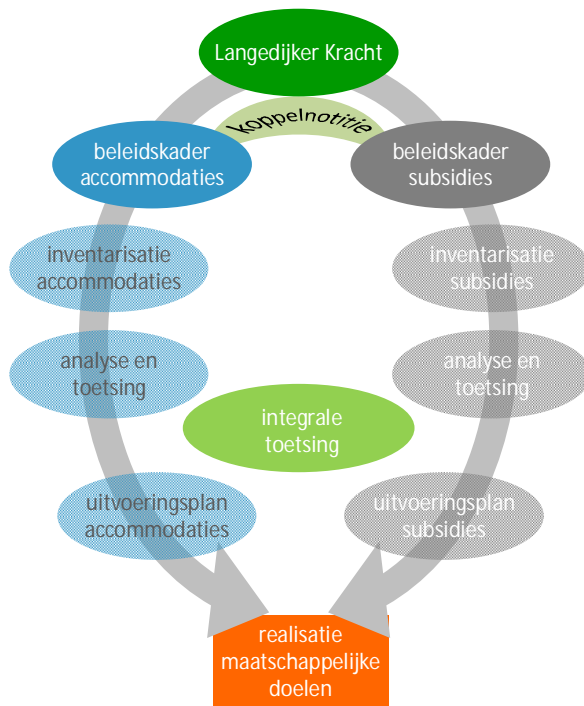
Veranderingen in het subsidiebeleid kunnen gevolgen hebben voor organisaties die in gemeentelijke accommodaties zijn gehuisvest. Op dit moment hanteert de gemeente Langedijk namelijk nog waarderingssubsidies, waarin in veel gevallen een accommodatie-component zit. Gericht op de toekomst, gaat dat volgens dit kader veranderen en komt de accommodatiesubsidie te vervallen². Waar huur niet meer wordt gecompenseerd door subsidie, vindt deze compensatie op basis van het accommodatiebeleid voor sommige huurders plaats in de vorm van een maatschappelijke huur (niet kostendekkend). In feite spreken we dan van verkapte of indirecte subsidie. Dit beleidskader geeft geen inzicht in deze vorm van subsidiëren, maar geeft wel aan hoe subsidie- en accommodatiebeleid in de uitwerking nauw aan elkaar grenzen. Het maken van structurele keuzes, gericht op instandhouding van accommodaties of anderszins, maakt geen onderdeel uit van dit beleidskader. Het nieuw ontwikkelde accommodatiebeleid verschaft duidelijkheid over welke doelen de gemeente met dit beleid nastreeft en welke rol zij daarbij voor zichzelf ziet weggelegd. Dit beleidskader gaat echter uitsluitend over het instrument (directe) subsidie.

1.3.3 Koppelnotitie subsidie- en accommodatiebeleid

Subsidies en accommodaties zijn beiden middelen ter inzet van het behalen van de Langedijker maatschappelijke doelen. Maar wanneer dient welk middel ingezet te worden? Sluiten ze elkaar uit of fungeren ze aanvullend ten opzichte van elkaar? Antwoord op deze vragen wordt gegeven in de Koppelnotitie subsidie- en accommodatiebeleid. Deze notitie verbindt de beleidskaders voor het subsidiebeleid en accommodatiebeleid van de gemeente Langedijk met elkaar, zodat samenhang en eenduidigheid tussen beide middelen ontstaat. Dit valt in principe buiten het bereik van het voorliggende subsidiebeleidskader. Echter, in hoofdstuk 2 volgt wel een nadere uitwerking van deze koppelnotitie, die antwoord geeft op de vraag wanneer en hoe we het middel subsidie in zetten.

In onderstaande figuur is te zien hoe de twee sporen van subsidie- en accommodatiebeleid lopen. Zij zijn gezamenlijk gestart vanuit de rapportage Langedijker Kracht en via afzonderlijke sporen uitgewerkt, waarbij de Koppelnotitie (aanvullend op Langedijker Kracht) dient als verbindende factor. Besluitvorming over zowel het accommodatiebeleid als de koppelnotitie, loopt vooruit op de besluitvorming over het subsidiebeleid.

² Volgens deze kadernotitie kan er alleen subsidie worden verstrekt voor de accommodatiekosten, wanneer dit kosten zijn die tot de indirecte kosten behoren, die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de te subsidiëren activiteit. Bovendien is het aandeel indirecte kosten uitgedrukt in de totale kosten van de activiteit aan een maximum gebonden (20%). Zie hiervoor ook paragraaf 4.3, punt 7.

Figuur 1: beleidskader accommodaties en beleidskader subsidies als onderdeel van het proces naar concrete uitvoeringsplannen ten behoeve van het realiseren van maatschappelijke doelen

1.4 Toepassingskader

Het beleidskader treedt in werking vanaf 1 januari 2015 en is van toepassing op alle aanvragen om subsidie die vanaf die datum binnenkomen. Op subsidies die voor de inwerkingtreding van dit beleidskader zijn verleend en die nog niet zijn vastgesteld, blijven de bepalingen zoals opgenomen in het Subsidiebeleidskader Gemeente Langedijk 2011-2015 van toepassing.

Dit beleidskader kan worden aangehaald als 'Subsidiebeleidskader Sociaal Domein Langedijk 2015'. Voor de inwerkingtreding van dit beleidskader is na vaststelling door de gemeenteraad, tevens bekendmaking vereist. Na bekendmaking komt het 'Subsidiebeleidskader Gemeente Langedijk 2011-2015' per 1 januari 2015 te vervallen. Diezelfde vereiste bekendmaking geldt voor de subsidiebeleidsregels (bevoegdheid college) en de subsidieverordening (bevoegdheid gemeenteraad).

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 van dit beleidskader gaat in op 'subsidie als middel' om maatschappelijke doelen te behalen. Er wordt ingezoomd op de specifieke kenmerken van dit middel. Daarna komt in hoofdstuk 3 de 'visie op subsidiëren in het Sociaal Domein' aan de orde. De inzet van subsidie in relatie tot de 3 decentralisaties en de ambities die we binnen het Sociaal Domein nastreven. Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de 'kaders voor subsidieverstrekking' besproken. We onderscheiden kaders van algemene aard, van maatschappelijke meerwaarde en die van sturende aard. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 beschreven wat als gemeentelijke verantwoordelijkheid wordt beschouwd bij de inzet van subsidie en wat als verantwoordelijkheid van de maatschappij. Bij de gemeentelijke verantwoordelijkheid, worden de 4 thema's uit de rapportage Langedijker Kracht uitgesplitst naar diverse beleidsterreinen die ter uitwerking liggen in de subsidiebeleidsregels. Bijlage 1 betreft een uitgebreide lijst met kenmerken van het middel subsidie. En bijlage 2 geeft schematisch de kaderstelling van subsidieverstrekking weer.

2 Subsidie als middel

In de koppelnotitie subsidie- en accommodatiebeleid wordt het strategisch kader beschreven voor de wijze waarop de gemeente Langedijk regie wil voeren op de realisatie van haar maatschappelijke doelen. Dit kan door zaken in eigen beheer te realiseren, door diensten/producten uit te besteden (inkoop) of door middel van het aannemen van een faciliterende rol. Onder faciliteren wordt verstaan: accommoderen, subsidiëren en/of adviseren. Een gemeentelijke regierol wil dus niet zeggen dat alle activiteiten die plaatsvinden om de maatschappelijke doelen te realiseren, ook daadwerkelijk door de gemeentelijke organisatie dienen te worden uitgevoerd, integendeel.

Het maken van een keuze (of combinatie van keuzes) tussen eigen beheer, inkoop, (maatschappelijk) aanbesteden, accommoderen, subsidiëren of adviseren wordt bepaald door de effectiviteit en doelmatigheid van de oplossing. Deze keuze dient dan ook per casus te worden bekeken en dient zorgvuldig te worden gemaakt. Wanneer de gemeente iets aanmerkt als subsidie, terwijl ze eigenlijk had moeten aanbesteden (en daarmee dus de aanbestedingsregelgeving ten onrechte niet volgt) dan loopt zij (financiële) risico's, zoals bv. een schadeclaim.

In dit hoofdstuk wordt niet ingegaan op de vraag welke diensten of producten de gemeente in eigen beheer uitvoert of wenst in te kopen. Of op welke wijze zij haar accommodaties inzet of de invulling van haar adviserende rol ziet. Dit hoofdstuk beperkt zich tot de inzet van het middel subsidie. Om de keuze voor dit middel gestalte te geven, gaan we in dit hoofdstuk in op een aantal richtlijnen voor het verstrekken van subsidie.

2.1 Definitie subsidie

Het is van belang dat duidelijk is wat er precies onder een subsidie wordt verstaan, daarom volgt nu eerst de definitie: een subsidie is een financiële tegemoetkoming van de overheid om gedrag te stimuleren dat gericht is op het realiseren van een maatschappelijk doel. De subsidie kan verleend worden uit praktische, morele, sociale of ideële motieven. Juridisch gezien is een subsidie een publiekrechtelijke aangelegenheid en wordt als volgt omschreven:

“De aanspraak op financiële middelen door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten” (artikel 4:21 Awb)

Als belangrijke kenmerken van het middel subsidie, zijn te onderscheiden:

- eenzijdige handeling
- bestuursrecht / publiekrecht
- subsidiebeleid, - regels, -verordening (ASV)
- subsidieaanvrager moet behoefte aan subsidie aantonen
- prestatie niet of beperkt afdwingbaar, wel mogelijkheid tot retour subsidiebedrag (lagere vaststelling)
- bezwaar / beroep mogelijk
- activiteiten in het kader van het algemeen belang
- concurrentie is vaak niet mogelijk
- initiatief ligt (in de meeste gevallen) bij de subsidieaanvrager
- betaling d.m.v. bevoorschotting
- geen BTW verschuldigd
- stimuleringsbijdrage; levering bijdrage niet per sé aan subsidieverstrekker (gemeente)

Een volledig overzicht van de kenmerken met toelichting is te vinden in bijlage 1.

2.2 Subsidiesoorten

In het coalitieakkoord 2014-2018 wordt gesteld dat *in nieuw subsidiebeleid de wijze helder moet zijn waarop het subsidie-instrument voor de realisering van maatschappelijke resultaten wordt ingezet*. Oftewel, er moet een directe, aantoonbare relatie zijn tussen de te subsidiëren activiteit en de bijdrage die deze levert aan de realisatie van de maatschappelijke doelen. Een organisatie kan in aanmerking komen voor subsidie, wanneer daar concrete en een (zoveel als mogelijk) meetbare tegenprestatie

tegenover staat. Als onderdeel daarvan dient er een duidelijke relatie te zijn tussen de kosten van de activiteit en de verstrekte subsidie.

Dit is bij een waarderingssubsidie niet het geval. Een waarderingssubsidie is een subsidie, waarbij geen sturing is op de aard en omvang van de activiteit. De hoogte van de subsidie heeft daarbij in beginsel ook geen relatie met de kosten van de activiteiten van de aanvrager. In Langedijk had de waarderingssubsidie in veel gevallen van oorsprong een accommodatie-component in zich en/of een component gebaseerd op het aantal (jeugd)leden. Bij de keuze voor een nieuw subsidie- en accommodatiebeleid is gekozen om de accommodatiecomponent los te koppelen van de subsidie voor activiteiten.

Daarom dienen ook in het nieuwe beleid, de subsidiesoorten onder de loep te worden genomen. De waarderingssubsidie komt daarbij te vervallen. In plaats daarvan zullen activiteitensubsidies worden verstrekt. De prestatiesubsidie wordt een budgetsubsidie en investerings- en exploitatiesubsidie komen te vervallen. In de nieuwe verordening en in dit beleidskader worden de volgende 3 subsidiesoorten voorgesteld, met hun kenmerken:

Tabel 2: kenmerken van de subsidiesoorten van het nieuwe subsidiebeleid

Activiteitensubsidie
Doel: subsidiëring op grond van (duurzame) activiteiten
Sturing op activiteit en resultaat
Relatie met gemeentelijk beleid
Grondslag: variabel, afhankelijk van aantal activiteiten en daaraan gerelateerde kosten
Subsidiebedrag is relatief laag
Vraaggestuurd: initiatief ligt bij de aanvrager
Budgetsubsidie
Doel: subsidiëring op grond van prestaties/producten
Sterke sturing op prestatie en resultaat
Directe relatie met gemeentelijk beleid
Grondslag: prestatiegerichte financiering
Subsidiebedrag is relatief hoog
Aanbodgericht: initiatief ligt bij de verstrekker
Incidentele subsidie
Doel: subsidiëring van eenmalige activiteiten
Kleine bedragen
Relatie met gemeentelijk beleid
Grondslag: variabel, afhankelijk van de activiteit en daaraan gerelateerde kosten. En aan maximum gebonden.
Subsidiebedrag is relatief laag
Vraaggestuurd: initiatief ligt bij de aanvrager

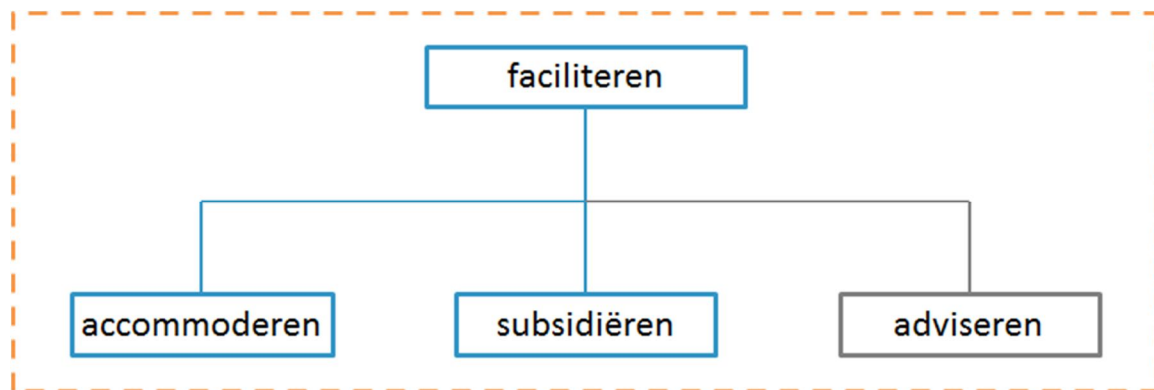
Organisaties kunnen een beroep doen op incidentele subsidies. Voorwaarde is uiteraard wel dat de gemeenteraad financiële middelen beschikbaar heeft gesteld (evt. begrensd met een subsidieplafond). In het algemeen geldt dat professionele instellingen (kort geformuleerd: organisaties met betaald personeel in dienst) zoveel mogelijk in aanmerking komen voor een budgetsubsidie. Dit zijn de aanbodgerichte subsidies (zie paragraaf 2.3). De beoogde doelen, activiteiten en prestaties worden vastgelegd. Daarnaast is het uitgangspunt dat (vrijwilligers)organisaties zoveel mogelijk in aanmerking komen voor een activiteitensubsidie (vraaggestuurde subsidies). Deze subsidiebedragen liggen over het algemeen aanzienlijk lager dan bij budgetsubsidies, omdat hier bijvoorbeeld geen personeelskosten aan de orde zijn. De eisen die aan de activiteiten gesteld worden zijn minder gedetailleerd dan bij budgetsubsidies. In de subsidieverordening is de verantwoordingsplicht ingericht op basis van de hoogte van de subsidie.

2.3 Subsidiëren: vraaggestuurd of aanbodgericht?

Eerder is al gerefereerd aan de 'Koppelnnotitie subsidie- en accommodatiebeleid'. In deze koppelnnotitie wordt onderscheid gemaakt tussen een regierol op de realisatie van maatschappelijke doelen vanuit een vraaggestuurde situatie of die vanuit een aanbodgerichte benadering (reeds in de tabel 1 van paragraaf 2.2 kort benoemd). Hier wordt over gezegd: met aanbodgericht wordt bedoeld dat de gemeente bepalend is en zorgdraagt voor het aanbod van een voorziening. Dit kan vanuit een wettelijke taak zijn of vanuit beleidsmatige keuzes die de gemeente maakt. De term aanbodgericht wil hier overigens *niet* zeggen dat er geen behoefte is aan of vraag is naar dit aanbod. Bijvoorbeeld het aanbieden van een bibliotheekfaciliteit binnen de gemeente, of het in gebruik kunnen geven van sportzalen. De gemeente realiseert een bepaalde basisinfrastructuur van voorzieningen (zowel fysiek als organisatorisch) die ondersteunend zijn voor haar doelen.

Dit onderscheid kunnen we eveneens toepassen op het middel subsidie en valt het meest eenvoudig te beschrijven aan de hand van de subsidiesoorten, zoals toegelicht in paragraaf 2.2. Het grootste deel van het subsidiebudget gaat op aan de toekenning van budgetsubsidies (voorheen prestatiesubsidies). Het gaat hier om de professionele instellingen, bij wie de gemeente de opdracht uitzet (bv. door middel van een maatschappelijke aanbesteding) tot levering van bepaalde producten of diensten (prestaties), waarmee de realisatie van de maatschappelijke doelen wordt nagestreefd. Bij deze instellingen is in de regel personeel in dienst (professionals), wat de hoogte van de kosten van het product of de dienst verklaart en daarmee de hoogte van de subsidie. De gemeente neemt binnen haar regierol t.a.v. deze instellingen een meer sturende rol in om te kunnen voorzien in de eerdergenoemde basisinfrastructuur aan voorzieningen (zowel fysiek als sociaal). De budgetsubsidies zijn dus aanbodgericht van aard.

De activiteiten- en incidentele subsidies daarentegen, noemen we vraaggestuurd. Het overige deel van het subsidiebudget wordt hier aan uitgegeven. De initiatieven voor deze subsidies komen volledig bij de aanvrager vandaan. Op deze manier kan de gemeente inspelen op directe behoeften vanuit de samenleving. De regierol van de gemeente bestaat in deze gevallen slechts uit het stellen van (beleids)kaders en criteria voor subsidieverstrekking (zoals ook het geval is bij de budgetsubsidies), maar stelt minimale voorwaarden aan de inhoud van de activiteit of investering, waarvoor subsidie wordt aangevraagd. De faciliterende rol van de gemeente beperkt zich tot dit deel van de subsidies (figuur 2, afkomstig uit de Koppelnnotitie).

Figuur 2: vraaggestuurd faciliteren vanuit drie perspectieven, waaronder subsidiëren

3 Subsidiëren in het Sociaal Domein

Gemeenten worden in 2015 geheel verantwoordelijk voor het Sociaal Domein. De verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen verschuift van de Rijksoverheid naar gemeenten. Een deel van deze taken hebben de gemeenten nu ook al, maar vanaf 2015 gaat het om het volledige pakket. De gedachte hierachter is dat gemeenten het dichtst bij de inwoners zitten en daardoor deze zorg effectiever (bv. integraler en met meer maatwerk), met minder bureaucratie en goedkoper kan leveren. Dit zijn de 3 decentralisaties binnen het Sociaal Domein. De decentralisaties moeten zorgen voor:

- Minder regeldruk voor inwoners. De regels moeten zo eenvoudig mogelijk zijn. Inwoners met ingewikkelde problemen kunnen terecht bij één aanspreekpunt.
- De geldstromen aan gemeenten voor de taken in het sociaal domein worden eenvoudiger en eenduidiger ingericht. Gemeenten krijgen uiteindelijk één budget om de participatie in de maatschappij te bevorderen. Besteding van en verantwoording over dit budget wordt zo voor gemeenten overzichtelijker.

Het subsidiebeleid staat in relatie tot deze ontwikkeling. Tenslotte, groot gedachtegoed van de decentralisaties is het zoveel mogelijk faciliteren en stimuleren van zelfredzaamheid. Steun alleen voor wie het niet zelf of in eigen omgeving kan regelen en organiseren. Oftewel, het terugleggen van verantwoordelijkheden bij de burgers, daar waar het kan en mag. Dus is diezelfde insteek gekozen voor het subsidiebeleid. Subsidie is een uitgelezen middel om bij te dragen aan de invulling van deze ontwikkeling en dit gedachtegoed. Subsidie kan bijvoorbeeld preventief worden ingezet binnen het jeugdbeleid, om zware en dure jeugdzorg in de toekomst te kunnen voorkomen. Of om vrijwilligerswerk te stimuleren, zodat de afstand tot de arbeidsmarkt en/of samenleving voor bepaalde burgers wordt verkleind. Om die reden wordt hieronder een aantal ambities en niveaus van ondersteuning beschreven t.a.v. subsidiering, die in lijn liggen met de ontwikkeling van de decentralisaties.

3.1 Drie ambities voor het Langedijker Sociaal Domein

In de strategische visie van Langedijk wordt gesteld dat sterk gehecht wordt aan het principe van 'eigen verantwoordelijkheid' en 'eigen kracht'. Er moet voorkomen worden dat in het oplossen van maatschappelijke vraagstukken of verwezenlijken van ambities te veel op de gemeentelijke organisatie wordt geleund. De gemeente is meer dan de gemeentelijke organisatie, namelijk de gemeenschap als geheel. De mensen – soms professioneel, dan weer belanghebbende of vrijwilliger – moeten het (samen) doen.

Binnen de thema's uit de startnotitie Kadernota Langedijker Sociaal Domein, te weten: 1. Beter Gezond, 2. Kansrijk Jong, 3. Meedoen en 4. Wonen, Welzijn en Zorg, moet helder worden gemaakt welke verantwoordelijkheid de gemeentelijke organisatie neemt. De gemeente wil investeren op behoud van het dorpse karakter van de 6 kernen, maar stelt daarbij wel als voorwaarde een actieve betrokkenheid vanuit de kernen en het voorkomen van teveel versnippering van voorzieningen. Langedijk ziet een zelfredzame samenleving, waarin individuen, groepen en organisaties zelf hun weg weten te vinden en waar nodig elkaar activeren, stimuleren en ondersteunen. De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid en biedt een vangnet voor mensen die zichzelf niet (volledig) kunnen redden. De gemeente biedt daarnaast voorzieningen en ondersteuning om het zelf organiserend vermogen van de lokale gemeenschap te versterken, zodat deze vitaal en veerkrachtig blijft en de sociale cohesie wordt bevorderd. Zo kunnen de kosten voor ondersteuning beheersbaar worden gehouden. Iedere kern is uniek met o.a. een eigen historische, culturele en sociale achtergrond. En iedere kern heeft een eigen (behoefte aan een) passend aanbod van voorzieningen en/of ondersteuning. Voor het Sociaal Domein zijn drie ambities geformuleerd:

Langedijk is een gemeenschap die:

- *de mogelijkheden biedt aan haar burgers om collectief en individueel tot ontplooiing, ontmoeting en ontspanning te komen;*
- *streeft naar een sterke samenleving waarin haar burgers zelfredzaam zijn en zich bij elkaar betrokken voelen;*
- *daar waar burgers kwetsbaar zijn, de ondersteuning van burgers faciliteert, zodat zij weer zelfredzaam worden en op eigen kracht mee kunnen doen in de samenleving.*

3.2 Drie niveaus van ondersteuning

De ambities binnen het Sociaal Domein gaan in principe uit van het feit dat iedereen zo zelfstandig mogelijk mee kan doen aan de maatschappij. We gaan er van uit dat het grootste deel van de inwoners zonder of met minimale ondersteuning kan meedoen (o.b.v. het pareto-principe³). Subsidiëren in Langedijk is daarnaast gericht op een kleinere groep, verdeeld in middelzware en intensieve ondersteuning. De gemeentelijke ondersteuning binnen het sociaal domein verdelen wij onder in 3 niveaus:

Wij bieden ondersteuning op 3 niveaus:

- *minimaal*
- *middelzwaar*
- *intensief*

Het uitgangspunt is dat het grootste deel van de inwoners in Langedijk, in staat is zich op eigen kracht te redden, al dan niet met behulp van het eigen netwerk, en daar geen of minimale ondersteuning van de gemeente voor nodig heeft. Van zelfredzame inwoners wordt verwacht dat zij in staat zijn voor zichzelf en voor hun omgeving te zorgen. Zelfredzame inwoners zijn gezond in de brede zin van het woord (zowel mentaal als fysiek), hebben vaak een goede leefstijl en een goede leefstijl staat voorop om zelfredzaam te blijven. Dat gaat echter niet altijd vanzelf: bij sommige doelgroepen is het nodig om mensen te helpen bij het ontwikkelen van zelfredzaamheid en bij het tegengaan van minder zelfredzaamheid. Bijvoorbeeld bij de jeugd vraagt dat om inzet vanuit de omgeving. Maar ook in algemene zin, blijft het van belang om de onderlinge betrokkenheid, burgerschapszin en activiteiten die bijdragen aan een veilig en prettig maatschappelijk klimaat te bevorderen. Dat is een klimaat waarbinnen inwoners in staat zijn om zelfstandig te functioneren, optimaal te participeren en elkaar te helpen.

Een klein deel van de Langedijker bevolking, heeft behoefte aan middelzware ondersteuning. Dit is de groep die minder zelfredzaam is of kwetsbaar ten gevolge van leeftijd, een beperking, ziekte of achtergrond. De gemeente wil minder-zelfredzame inwoners zodanig compenseren/ondersteunen dat zij in staat zijn een zelfstandig huishouden te voeren, zich in/om huis en lokaal te kunnen verplaatsen en te kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. We spreken van middelzware ondersteuning als sprake is van enkelvoudige problematiek en als de klant goed in staat is de regie over het eigen leven te voeren. De inzet is om met vormen van middelzware ondersteuning de vraag naar intensieve ondersteuning en naar individuele voorzieningen te voorkomen of uit te stellen. Denk hierbij aan ondersteuning in de vorm van mantelzorg, dienstenaanbod door vrijwilligers of algemeen maatschappelijke dienstverlening. Inzet op deze middelzware ondersteuning is hard nodig om de vraag naar individuele voorzieningen en intensieve ondersteuning te beperken en zo de kosten in de hand te kunnen houden. Deze kosten kunnen alleen beheersbaar blijven door het subsidiebeleid zo om te buigen dat enerzijds meer beroep wordt gedaan op de eigen kracht en anderzijds de gemeentelijke subsidiemiddelen doelgerichter worden ingezet op het voorkomen van zware en dure ondersteuning.

De verwachting is dat middelzware ondersteuning niet volstaat voor een klein deel van de Langedijker inwoners. Deze mensen hebben intensieve ondersteuning nodig om op één of andere manier te kunnen meedoen in de samenleving. Intensieve ondersteuning wordt voornamelijk geleverd door professionals, aan mensen die een complexe problematiek hebben. Deels gaat het hier om mensen die uitsluitend door middel van een individuele voorziening gecompenseerd kunnen worden. Voor een ander deel gaat het om kwetsbare mensen: mensen die dak-/thuisloos zijn geraakt, mensen die te maken hebben met huiselijk geweld, mensen met risico op maatschappelijke uitval, zorgmijders en/of mensen met een verslaving.

---

³ Pareto-principe oftewel 80-20 regel: 80% van de uitkomsten wordt veroorzaakt door 20% van de oorzaken. Een regel die op verschillende onderwerpen van toepassing kan worden verklaard. Het Pareto-principe helpt bij het stellen van *prioriteiten* in een *bepaalde situatie* waardoor efficiëntie in het oplossen van een "probleem" kan worden bereikt. De verhouding van 80/20 moet niet letterlijk worden genomen en kan in de praktijk dus ook 30-70 of 18-92 zijn. Het verschilt per onderwerp en gaat vooral om het principe. De 80/20 regel is dus een versimpeling van de werkelijkheid.

4 Kaders voor subsidieverstrekking

In dit hoofdstuk wordt voorgenoemde visie vertaald in kaders voor subsidieverstrekking. In algemene termen moet het voorliggende beleidskader namelijk antwoord geven op *waarom* gemeente Langedijk subsidie verstrekt. In bijlage 2 is een schema opgenomen, waarmee door middel van de beantwoording 'ja' of 'nee' kan worden bepaald of een instelling op basis van de in dit hoofdstuk geformuleerde kaderstelling, in aanmerking komt voor subsidie.

4.1 Kaders van algemene aard

Onderstaande inhoudelijke kaders of beginselen vormen een eerste 'meetlat' voor het verstrekken van subsidie. De punten zijn afgeleid uit de rapportage 'Langedijker Kracht'. Deze kaders zijn bedoeld als richtlijnen waarmee gevraagd wordt dat de activiteit, die wordt ingezet ten behoeve van de realisatie van de maatschappelijke doelen, hieraan voldoet. Of anders gezegd, activiteiten die in strijd zijn met een van deze beginselen, dienen uitgesloten te worden van subsidie.

1. Gericht op eigen kracht

Ieder mens is in principe verantwoordelijk voor zichzelf. Naast deze 'eigen' verantwoordelijkheid, hebben inwoners ook een belangrijke rol ten aanzien van hun omgeving. Meer dan ooit wordt een beroep gedaan op de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de inwoners van Langedijk. Want: de samenleving maak je met elkaar. De gemeente stimuleert daarom activiteiten die erop gericht zijn mensen zo zelfstandig mogelijk en vanuit hun eigen kracht mee te laten doen (sociaal en financieel), wanneer deze tevens bijdragen aan de Langedijker maatschappelijke doelen.

2. Gericht op preventie

Als we willen dat inwoners die dat kunnen, verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf, maar ook betrokken zijn bij de ander, dan is een laagdrempelig en preventief aanbod van diensten en voorzieningen noodzakelijk (aanbodgerichte benadering). Door preventieve en algemene maatregelen voorkomen we de behoefte aan (duurdere) ondersteuning zoveel mogelijk en kunnen inwoners zolang mogelijk eigen verantwoordelijkheid nemen. Een goed niveau aan basisvoorzieningen is het preventieve middel om het beroep op collectieve en individuele voorzieningen terug te dringen. Vanuit de vraaggestuurde benadering stimuleren we het ontplooiën van activiteiten met een preventief karakter, wanneer deze bijdragen aan de realisatie van de maatschappelijke doelen (zoals beschreven in de rapportage Langedijker Kracht).

3. Resultaatgericht

We sturen op resultaat door duidelijk aan te geven welke maatschappelijke doelen wij nastreven. Dit is tegelijkertijd een voorwaarde voor subsidieverstrekking: subsidie wordt alleen verleend als activiteiten aantoonbaar bijdragen aan het realiseren van die maatschappelijke doelen. Dit subsidiebeleid voorziet daarnaast in (nog te ontwikkelen) duidelijke toetsingscriteria en een heldere verantwoordingssystematiek. Deze werkwijze stelt ons in staat om daar waar nodig bij te sturen en op transparante wijze keuzes te maken over de inzet van publieke middelen. Ook het helder definiëren van rollen en posities van betrokken partijen is een belangrijke voorwaarde t.a.v. resultaatgerichte subsidiering. Hiervoor is het professionaliseren van de relatie tussen gemeente en welzijnsinstellingen noodzakelijk.

4. Samenhang

We vinden het belangrijk om maatschappelijke doelen te realiseren door het gericht en in samenhang inzetten van verschillende sturingsinstrumenten. Dit komt de kwaliteit en efficiency ten goede. Subsidie is één sturingsmiddel, maar wanneer dit wordt ingezet in combinatie met andere sturingsmiddelen als convenanten, overlegvormen, samenwerkingsvormen, accommodaties of sponsoring kan meer worden bereikt. In sommige gevallen kan dit subsidiering zelfs overbodig maken. We zijn ons ervan bewust dat maatschappelijke doelen het beste gerealiseerd kunnen worden in goed samenspel tussen inwoners, ondernemers, vrijwilligers, professionals van profit en non-profit organisaties, de gemeente, bestuurders en regionale partners. Hiervoor is een omslag in denken en handelen van alle betrokkenen noodzakelijk. We zoeken naar aansluiting bij de decentralisatie-ontwikkeling en gedachtegoed. Het verbinden van diverse beleidsterreinen (WMO, jeugd, sport etc.) draagt bij aan het in samenhang realiseren van maatschappelijke doelen. In het kader van subsidiering worden voorwaarden gesteld voor deze vormen van samenhang.

5. Financieel kader

We verstrekken subsidies binnen het door de gemeenteraad vastgestelde financiële kader. Subsidies kunnen slechts worden verstrekt, wanneer hier budget voor is toegekend en wanneer deze binnen de door de gemeenteraad en college aan te wijzen subsidieplafonds vallen op zowel programma- en productniveau (indien ingesteld). Subsidieplafonds gelden daarbij als hard criterium voor het toekennen, danwel afwijzen van subsidieaanvragen. Een subsidie wordt afgewezen indien toekenning ervan zou leiden tot overschrijding van het plafond.

4.2 Kaders van maatschappelijke meerwaarde

Naast de algemene kaders formuleren we drie kaders van maatschappelijke meerwaarde. Uitsluitend de volgende soorten activiteiten kunnen voor subsidie in aanmerking komen:

1. Gemeentelijke verantwoordelijkheid

Activiteiten die de gemeente op basis van beleid wil subsidiëren of wettelijk verplicht is te subsidiëren. Dit criterium wordt uitgewerkt in een afzonderlijk hoofdstuk, namelijk in hoofdstuk 5.

2. Gemeentelijke beleid

Activiteiten die passen binnen de actuele beleidsdoelstellingen van de gemeente. Als de gemeente verantwoordelijkheid neemt en/of heeft voor het ondersteunen van activiteiten en instellingen in de vorm van subsidie, dan is het belangrijk vast te stellen binnen welke kaders die ondersteuning vorm krijgt.

3. Gericht op Langedijk

Activiteiten die zich in hoofdzaak richten op de inwoners van Langedijk, dan wel ten goede komen aan de gemeente en de inwoners van Langedijk.

4.3 Kaders van sturende aard

Tot slot nog een aantal kaders, van meer sturende aard. We maken hierbij onderscheid in drie categorieën: inhoudelijk, financieel en procedureel.

INHOUDELIJK
----

1. Activiteit centraal

De activiteiten en producten staan centraal, niet de exploitatie/instandhouding van een organisatie. De gemeente formuleert beleidsdoelen. Organisaties die activiteiten organiseren die bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelen kunnen subsidie aanvragen/ontvangen. De activiteit komt dus in aanmerking voor subsidie en niet de organisatie.

2. Meetbaar

Er worden geen waarderingsubsidies meer verstrekt. Een organisatie kan alleen subsidie ontvangen wanneer daar een, zoveel als mogelijk, meetbare tegenprestatie tegenover staat. Als onderdeel daarvan dient er een duidelijke relatie te zijn tussen de kosten van de activiteit en de verstrekte subsidie.

3. Voorkeur voor innovatieve activiteiten

Subsidieaanvragen met een innovatief of vernieuwend karakter krijgen een hoge prioriteit. Dit wordt uitgewerkt in de beleidsregels voor subsidieverstrekking.

4. Voorkeur voor activiteiten uit samenwerking

Activiteiten die vanuit samenwerking zijn opgezet, krijgen in het subsidiebeleid de voorkeur. Daar waar instellingen niet in staat zijn dergelijke activiteiten zelfstandig te ontwikkelen en te organiseren, moeten zij wellicht andere partijen opzoeken, elkaar ondersteunen en de samenwerking aangaan. De samenwerking kan zijn op programmatisch/inhoudelijk of bestuurlijk gebied of op basis van multifunctioneel ruimtegebruik. Samenwerking moet er toe leiden dat meer activiteiten met hetzelfde budget uitgevoerd kunnen worden (efficiënter) of dat de activiteiten meer/betere output leveren dan het geval zou zijn geweest zonder die samenwerking (effectiever).

FINANCIEEL

5. Profijtbeginsel

In beginsel geldt dat activiteiten of voorzieningen zoveel mogelijk betaald moeten worden door degenen die er profijt van hebben (bv. door middel van een contributie of deelnemersbijdrage). Bij een aanvraag voor subsidie dient aangetoond te worden dat recht wordt gedaan aan dit beginsel of dat anderzijds niet verwacht kan worden of het niet mogelijk is dat (een deel van) de kosten door de deelnemers zelf wordt gedragen.

6. Proportionaliteitsbeginsel

De kosten van de activiteit of prestatie dienen naar alle redelijkheid evenredig te zijn aan het doel dat ermee wordt beoogd. Zelfs al is aan het profijtbeginsel voldaan, kan het voorkomen dat de kosten van de activiteit niet in verhouding zijn met het resultaat/maatschappelijke doel, waardoor evenzo een onevenredig hoge subsidie wordt aangevraagd. Hiervoor geldt dat de gemeente op dit beginsel kan terugvallen bij het verstrekken van subsidie en daarmee de subsidie kan weigeren danwel hieraan een maximum kan verbinden.

7. Indirecte kosten⁴ maximaal 20%

Kosten die vallen onder de definitie indirecte kosten, worden gesubsidieerd voor zover zij niet meer dan 20% van de totale kosten uitmaken. Dit betekent dat in de praktijk gekeken moet worden in hoeverre het (aangevraagde) subsidiebedrag bestaat uit exploitatiekosten, accommodatiekosten of de kostprijs van de activiteit en welk percentage als indirecte kosten in rekening wordt gebracht. Het doel van dit kader is om zoveel mogelijk activiteiten te subsidiëren in plaats van de bedrijfsvoering.

8. Geen vaste inkomstenbron

Subsidie is een sturingsmiddel voor het creëren van voorwaarden voor zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid in de samenleving (civil society). Het is een middel om gemeenschapsinitiatieven te stimuleren en te faciliteren. Voorafgaand aan een vraag naar ondersteuning, dient eerst gekeken te worden naar datgene wat de aanvrager zelf kan: wat kan worden opgelost door het sociale netwerk en/of wat zijn de financiële mogelijkheden? Iedere organisatie is allereerst zelf verantwoordelijk voor het financieren van haar activiteiten. Instellingen moet activiteiten uiteindelijk op eigen kracht kunnen organiseren en bekostigen uit bv. contributies, deelnemersbijdragen en/of lidmaatschappen. Dat dwingt verenigingen en instellingen ook om kritisch te blijven kijken naar uitgaven (huur, overhead etc.) en inkomsten. Subsidie is 'slechts' een bijdrage in de kosten als de organisatie zelf niet voldoende middelen kan genereren. En is daarmee geen vaste inkomstenbron en in beginsel van tijdelijke aard.

9. Geen subsidies onder de 500 euro

Subsidiebedragen lager dan 500 euro worden niet verstrekt. Dergelijke bedragen moeten door organisaties zelf opgebracht kunnen worden uit fondswerving, sponsoring en bijdragen van leden en/of donateurs e.d.. De administratieve last die met subsidieverstrekking van dergelijke bedragen gepaard gaat, is onevenredig hoog.

10. Geen winst als doel

De aanvrager van de subsidie onderneemt op maatschappelijk betrokken wijze en heeft winst maken niet als hoofddoelstelling. Commerciële organisaties worden om die reden niet gesubsidieerd.

11. Indexatie o.b.v. begroting

Subsidies worden geïndexeerd als bij de besluitvorming over de gemeentelijke begroting wordt besloten om een indexering toe te passen op subsidies. De gemeente volgt niet automatisch de CAO en verloopt volgens het financiële beleid van de gemeente.

---

⁴ Indirecte kosten zijn kosten die niet zijn toe te rekenen aan één product of dienst, maar die ten behoeve van alle producten of diensten van de organisatie worden gemaakt.

PROCEDUREEL
----

12. Aanbesteden/inkopen waar mogelijk

In principe worden geen budgetsubsidies meer verstrekt voor diensten die (via een aanbesteding) ingekocht kunnen worden (inclusief de onderhandse aanbesteding).

13. Overige voorwaarden vastgelegd in ASV en subsidiebeleidsregels

De subsidieaanvraag voldoet, naast de in deze notitie gestelde kaders, ook aan de daarvoor gestelde voorwaarden, zoals vastgelegd in de Algemene wet bestuursrecht (subsidietitel), subsidieverordening en subsidiebeleidsregels.

14. Hardheidsclausule

Deze kaderstelling is opgenomen om ten opzichte van een organisatie in begunstigende zin te kunnen afwijken van de gestelde kaders in deze notitie. Daarvoor is wel nodig dat sprake is van bijzondere omstandigheden. Bovendien dient de toepassing van de hardheidsclausule beperkt te blijven tot individuele gevallen. De aanduiding 'hardheidsclausule' geeft aan, dat zich bijzondere omstandigheden kunnen voordoen, waarin een strikte toepassing van één of meerdere kaders in redelijkheid niet kan worden verlangd. De hardheidsclausule wordt alleen gebruikt als het beleids- of maatschappelijk doel dat met de subsidieverstreking is gemoeid, hiermee gediend is.

5 Verantwoordelijkheid: Gemeente of Maatschappij?

In dit hoofdstuk volgt de uitwerking van paragraaf 4.2., onder punt 1. Bij de beantwoording van welke onderwerpen en activiteiten voor subsidie in aanmerking komen hoort tenslotte een voorliggende vraag: wat zien wij als een gemeentelijke verantwoordelijkheid en wat moet door inwoners zelf, georganiseerd in instellingen, in stand gehouden kunnen worden? Slechts in die gevallen dat de gemeente zich verantwoordelijk acht kunnen activiteiten voor subsidie in aanmerking komen. De vertaling van de visie op het Sociaal Domein, de in de rapportage 'Langedijker Kracht' geformuleerde maatschappelijke doelen en de programmabegroting geven richting aan die gemeentelijke verantwoordelijkheid.

5.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid

In deze paragraaf staat de uitwerking van de thema's van het sociaal domein, afkomstig uit de rapportage 'Langedijker Kracht', centraal. De thema's zijn: 'Beter Gezond', 'Kansrijk Jong', 'Meedoen' en 'Wonen, Welzijn, Zorg'. Voor ieder van deze thema's zijn maatschappelijke doelen geformuleerd. Om het werken met deze maatschappelijke doelen hanteerbaar te maken, worden in onderstaande tabellen de maatschappelijke doelen gecompriemd. Voor ieder thema is een hoofddoel geformuleerd, welke met één zinsnede de lading van het thema dekt. Dit hoofddoel bestaat vervolgens uit 3 subdoelen, die aansluiten bij de 3 eerdergenoemde ondersteuningsniveaus.

Het is vervolgens een onhaalbare kaart om een uitputtende lijst van activiteiten te benoemen die vallen binnen het thema Beter Gezond en daarmee mogelijkwerijs in aanmerking zouden kunnen komen voor subsidie (gemeentelijke verantwoordelijkheid). Daarom benoemen we geen activiteiten, maar beleidsterreinen. Met deze beleidsterreinen per thema, geven we meer specifiek richting aan de inhoud van ieder thema. Welke beleidsterreinen onder welk thema vallen, is discutabel. In dit beleidskader is echter gekozen voor onderstaande verdeling. Deze verdeling geldt bovendien als richtlijn, en niet als uitputtende en definitieve lijst. De uitwerking van de diverse beleidsterreinen volgt tenslotte in de beleidsregels. In de beleidsregels wordt per beleidsterrein aangegeven voor welke doelen, met welke grondslagen en voor welke activiteiten/prestaties subsidie wordt verleend, inclusief bijbehorende subsidieplafonds.

Thema 1 Beter Gezond

Hoofddoel	Subdoelen	Beleidssterreinen
Inwoners in Langedijk zijn gezond. En ongezondheid wordt gesignaleerd en/of voorkomen.	Minimaal ondersteuningsniveau	Sportstimulering Breedtesport Aangepaste sport EHBO Alcoholmatiging jeugd Overgewicht jeugd
	In eigen kracht houden van inwoners, zodat zij verantwoordelijkheid voor hun eigen algehele gezondheid ⁵ kunnen (blijven) nemen. (MD_BB. 1,2) ⁶	
	Middelzwaar ondersteuningsniveau	
	Meer in eigen kracht zetten of houden van inwoners, zodat zij in minimale mate een beroep hoeven te doen op middelzware ondersteuningsmogelijkheden gericht op de algehele gezondheid. (MD_HSSR. 1,2,3,4)	
	Intensief ondersteuningsniveau	
	Meer in eigen kracht zetten van inwoners, zodat zij in minimale mate een beroep hoeven te doen op intensieve ondersteuningsmogelijkheden gericht op de algehele gezondheid. (MD_HSSR. 3,4)	

⁵ Gezondheid: gezondheid is een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijke gebreken. Ook in het subsidiebeleidskader wordt met de term gezondheid geduid op gezondheid in de brede zin van het woord.

⁶ De afkortingen onder de subdoelen, zijn verwijzingen naar de maatschappelijke doelen afkomstig uit de rapportage 'Langedijker Kracht'. MD_BB. 1,2 staat voor de maatschappelijke doelen onder de categorie 'Bewust Bezigt', nummer 1 en 2, binnen thema Beter Gezond.

Thema 2 Kansrijk Jong

Hoofddoel	Subdoelen	Beleidssterreinen
Alle kinderen in Langedijk groeien op in een veilige leefomgeving⁷ en hebben optimale ontwikkelingskansen.	Minimaal ondersteuningsniveau In eigen kracht houden van kinderen, jongeren en hun ouders/opvoeders, zodat zij verantwoordelijkheid kunnen (blijven) nemen voor een veilig, gezond en plezierig opgroei-klimaat. (MD_KJ. 1,3, ODWS. 1,2, EGS. 1,2,3)	Verkeersveiligheid jeugd Maatschappelijk werk jeugd Jeugd- en jongerenwerk Jeugd- en jongerenactiviteiten Jeugd- en jongerenparticipatie Jeugdgezondheidszorg Peuterspeelzaalwerk
	Middelzwaar ondersteuningsniveau Meer in eigen kracht zetten of houden van kinderen, jongeren en hun ouders/opvoeders, zodat zij in minimale mate een beroep hoeven te doen op middelzware ondersteuningsmogelijkheden gericht op opgroeien en opvoeden. (MD_KJ. 2, ODWS. 2,3, EGS. 4)	
	Intensief ondersteuningsniveau Meer in eigen kracht zetten van kinderen, jongeren en hun ouders/opvoeders, zodat zij in minimale mate een beroep hoeven te doen op intensieve ondersteuningsmogelijkheden gericht op opgroeien en opvoeden. (MD_KJ. 2, ODWS. 2,3, EGS. 4)	

Thema 3 Meedoen

Hoofddoel	Subdoelen	Beleidssterreinen
Inwoners van Langedijk participeren in de samenleving en op de arbeidsmarkt.	Minimaal ondersteuningsniveau In eigen kracht houden van inwoners, zodat zij verantwoordelijkheid kunnen (blijven) nemen voor zelfstandige participatie ⁸ in de samenleving of op de arbeidsmarkt. (MD_B.1)	Bibliotheekwerk Amateuristische kunstbeoefening Educatie (muziek-, cultuur-) Cultuurhistorie Lokale media Bewonersactiviteiten Recreatie Toerisme
	Middelzwaar ondersteuningsniveau Meer in eigen kracht zetten of houden van inwoners, zodat zij in minimale mate een beroep hoeven te doen op middelzware ondersteuningsmogelijkheden gericht op participatie in de samenleving of op de arbeidsmarkt. (MD_M. 1,2,3)	
	Intensief ondersteuningsniveau Meer in eigen kracht zetten van inwoners, zodat zij in minimale mate een beroep hoeven te doen op intensieve ondersteuningsmogelijkheden gericht op participatie in de samenleving of op de arbeidsmarkt. (MD_M. 1,2,3)	

⁷ Veilige leefomgeving: een veilige leefomgeving beschrijft de balans tussen preventie en repressie, t.a.v. verkeer, criminaliteit, overlast, intimidatie, opgroei- en opvoedklimaat etc. Een veilige leefomgeving is onlosmakelijk verbonden met een veiligheidsgevoel, wat niet direct wil zeggen dat iets ook daadwerkelijk (on)veilig is. Een veilige leefomgeving kan worden gecreëerd/bevorderd door het treffen van de juiste veiligheidsmaatregelen.

⁸ Participatie: participatie betekent actieve deelname en heeft in dit verband een sterk maatschappelijke betekenis, zoals participatie op de arbeidsmarkt of bij sociaal-culturele activiteiten. Hierbij wordt vooral de aandacht gevestigd op een bepaalde groep, bijvoorbeeld mensen met een functiebeperking (gehandicapt), jeugd of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Thema 4 Wonen, Welzijn en Zorg

Hoofddoel	Subdoelen	Beleidssterreinen
Inwoners van Langedijk zijn zelfredzaam. Daar waar dit niet lukt, ontvangen zij ondersteuning.	Minimaal ondersteuningsniveau In eigen kracht houden van inwoners, zodat zij verantwoordelijkheid kunnen (blijven) nemen voor de zelfredzaamheid van zichzelf en hun medemens t.a.v. wonen, welzijn en zorg. (WWZ_V. 1,2,3, Z. 1,2,3 P. 1,2,3)	Ouderenwerk Ouderenactiviteiten Algemeen maatschappelijk werk Vrijwilligerswerk en mantelzorg Slachtofferhulp Anti-discriminatie Huiselijk geweld Burgerparticipatie Natuur, milieu en dieren
	Middelzwaar ondersteuningsniveau Meer in eigen kracht zetten of houden van inwoners, zodat zij in minimale mate een beroep hoeven te doen op middelzware ondersteuningsmogelijkheden gericht op zelfredzaamheid van inwoners t.a.v. wonen, welzijn en zorg. (WWZ_M. 1,2,3, V. 2,3, Z. 1,3,4, P. 2,3)	
	Intensief ondersteuningsniveau Meer in eigen kracht zetten of houden van inwoners, zodat zij in minimale mate een beroep hoeven te doen op intensieve ondersteuningsmogelijkheden gericht op zelfredzaamheid van inwoners t.a.v. wonen, welzijn en zorg. (WWZ_Z. 1)	

5.2 Maatschappelijke verantwoordelijkheid

Wat is dan de verantwoordelijkheid van de maatschappij, waar die niet van de gemeente is? In principe alles wat niet genoemd is in de gepresenteerde tabellen. Maar om hier wat meer invulling aan te geven is onderstaande tabel opgenomen. De opsomming is wellicht niet limitatief, maar geeft zeker richting aan wat de gemeente niet meer ondersteund door middel van subsidie.

Tabel 3: onderwerpen van maatschappelijke verantwoordelijkheid

Maatschappelijke verantwoordelijkheid	
Ontspanning	Sociale, culturele, sportieve activiteiten puur en alleen gericht op ontspanning vande deelnemer.
Sponsoring	Sponsoring maakt geen onderdeel uit van het subsidiebeleid en vindt plaats volgens het sponsorbeleid van team communicatie.
Vieringen en relatiegeschenken	Vieringen van feestdagen en jubilea (van verenigingen) en het vervaardigen van geschenken.
Donaties	De lijst met donaties (vastgesteld door het college op 18 mei 2010) maakte formeel gezien geen onderdeel uit van het subsidiebeleid 2011-2015, maar komt nu in z'n totaliteit te vervallen.

Ontspanning

Activiteiten die zich uitsluitend richten op ontspanning worden niet met subsidie ondersteund. Echter, activiteiten die een sterk ontspanningselement in zich hebben, maar daarnaast van groot belang zijn voor de duurzame sociale samenhang en/of gezondheid in Langedijk, kunnen voor subsidie in aanmerking komen. Zij dragen bij aan de duurzame (sociale) ontwikkeling en/of gezondheid van de deelnemers, naast het hebben van een plezierige vrijetijdsbesteding. We maken dus onderscheid tussen de ontspanningsactiviteiten en activiteiten die gericht zijn op het versterken of bijdragen aan de zelfredzaamheid en eigen kracht van kwetsbare burgers van alle leeftijden. De gemeente doet tenslotte meer en meer een beroep op eigen kracht van gezinnen, jongeren en hun sociale omgeving. Mensen moeten investeren in hun informele netwerk. Het is daarbij van groot belang dat mensen elkaar kunnen blijven ontmoeten en dat daarvoor voorzieningen in stand blijven. En waar kan dat beter dan bv. bij het lokale verenigingsleven? De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid om dergelijke (duurzame) ontmoetingsactiviteiten te faciliteren. Te denken valt dan aan culturele verenigingen, amateurkunst- en sportverenigingen, waar naast de ontspanning, ook ontmoeting en (sociale) ontwikkeling centraal en/of gezondheid centraal staat.

Sponsoring

Sponsoring maakt geen onderdeel uit van het subsidiebeleid, omdat er geen directe relatie valt te leggen tussen sponsoring en gemeentelijke beleidsdoelstellingen of de maatschappelijke doelen. Sponsoring verloopt volgens het sponsorbeleid van team communicatie.

Vieringen van feestdagen en jubilea

Vieringen van feestdagen en jubilea (van verenigingen) zijn niet direct gekoppeld aan gemeentelijke beleidsdoelstellingen of maatschappelijke doelstellingen. Ondersteuning van dergelijke activiteiten komt om die reden te vervallen.

Donaties

De lijst met donaties komt te vervallen (volgens collegebesluit d.d. 18 mei 2010). Dit zijn kleine financiële bijdragen onder de 250 euro, die instellingen krijgen 'geschonken' zonder daar iets voor te hoeven doen. Ook dit is in strijd met de kaderstelling die uitgaat van het leveren van een meetbare tegenprestatie (zie kader 2 van paragraaf 4.3). Bovendien zijn de bedragen lager dan 500 euro, waarvan is gesteld wat dergelijke subsidies niet worden verstrekt (zie kader 10 van paragraaf 4.3)

BIJLAGE 1 Begrip subsidie

	Toelichting begrip subsidie
1	Definitie in artikel 4:21 AWB (Algemene Wet Bestuursrecht) = de aanspraak op financiële middelen door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.
2	Eenzijdige handeling (subsidiebeschikking).
3	Vaak voor activiteiten die te maken hebben met het 'algemeen belang', waarbij subsidieverstrekker (vaak) belang heeft bij (het in stand houden van) activiteiten van de individuele aanvrager ten behoeve van derden. Concurrentiestelling op een markt vaak niet goed mogelijk.
4	Bij aangaan subsidierelatie: geen expliciete aanbestedingsverplichting ingevolge AWB of subsidieverordening.
5	Bij voldoen aan (objectieve) subsidiecriteria: recht op betaling subsidie (mits binnen begrenzing van eventueel ingestelde subsidieplafonds).
6	Subsidie gericht op hoe dan ook laten verrichten van activiteiten. Kan een meer of minder dan marktconforme vergoeding voor noodzakelijk zijn (anders wordt activiteit die in algemeen belang is namelijk mogelijk niet uitgevoerd). NB. Vergoeding waarbij bewust meer dan marktconforme vergoeding wordt gegeven kan potentieel risico op staatssteun meebrengen.
7	Subsidieregeling, -criteria en -voorwaarden (verordening bestuursorgaan of wettelijk kader veelal vereist) van toepassing.
8	Initiatief bij subsidieaanvrager die behoefte aan subsidie moet aantonen; door aanvraag gaat subsidieprocedure lopen.
9	Bestuursrecht van toepassing op subsidie. Bij bezwaar/beroep tegen subsidiebeschikking: administratieve rechtsgang via beschikkende bestuursorgaan en bestuursrechter (Awb).
10	Bij niet nakomen subsidiecriteria: lagere subsidie of nihil vaststelling en terugvorderings-mogelijkheid wegens onverschuldigde betaling. Prestatie tegenover subsidie niet of beperkt afdwingbaar. Hoe meer resultaatsverplichtingen zijn vereist of zijn vastgelegd in een aan de subsidiebeschikking gekoppelde uitvoeringsovereenkomst (zie ook art. 4:36 Awb), hoe eerder een subsidie de richting van overeenkomst op gaat.
11	Bij subsidie is vaak sprake van bevoorschotting op basis van liquiditeitsbehoefte van de subsidievragende instelling (zonder voorschot op subsidie is het vaak moeilijk om te starten met de werkzaamheden waarvoor subsidie is gegeven of om de instelling in stand te houden). Gaat om werkelijke gemaakte en betaalde kosten.
12	Geen BTW verschuldigd (behalve bij prijssubsidies).
13	Vergoeding deel van de kosten (geen vergoeding winst mogelijk).
14	Vooraf stimuleringsbijdrage (ter ondersteuning beleid of bevordering algemeen belang), levering (werkzaamheden of diensten) niet perse aan subsidieverstrekker.

Bron: www.europadecentraal.nl

BIJLAGE 2 Schema kaderstelling

Kaderstelling	Subsidieaanvraag		
Algemeen			
Gericht op eigen kracht?	Ja / Niet in strijd met	In strijd met	
Gericht op preventie?	Ja / Niet in strijd met	In strijd met	
Resultaatgericht?	Ja	Nee	
Samenhang?	Ja / Niet in strijd met	In strijd met	
Binnen financieel kader?	Ja	Nee	
Maatschappelijke meerwaarde			
Gemeentelijke verantwoordelijkheid?	Ja	Nee	
Gemeentelijk beleid?	Ja	Nee	
Gericht op Langedijk?	Ja	Nee	
Sturend			
INHOUDELIJK			
Activiteit centraal?	Ja	Nee	
Meetbaar?	Ja	Nee	
Innovatief?	Ja / Niet in strijd met	In strijd met	→
Samenwerking?	Ja / Niet in strijd met	In strijd met	
FINANCIEEL			
Profijtbeginsel?	Ja	Nee	
Proportionaliteitsbeginsel?	Ja	Nee	
Indirecte kosten maximaal 20%?	Ja	Nee	
Geen vaste inkomstenbron?	Nee	Ja	
Subsidie > € 500?	Ja	Nee	
Geen winst als doel?	Nee	Ja	
Indexatie?	n.v.t.	n.v.t.	
PROCEDUREEL			
Aanbesteden/inkopen mogelijk (bij budgetsubsidies)?	Nee	Ja	
Voldoet aan ASV en subsidiebeleidsregels?	Ja	Nee	
Hardheidsclausule?	Ja / n.v.t.	Nee	
	Aanvraag komt in aanmerking voor subsidie		

Aanvraag
komt niet in
aanmerking
voor subsidie